

26. maj 2013.

PROTIV PROJEKTOVANOG ZABORAVA ZLOČINA DEPORTACIJE IZBJEGLICA IZ CRNE GORE

Ovog maja obilježavamo 21 godinu od ratnog zločina koji je izvršen nad bosanskim izbjeglicama u Crnoj Gori 1992. godine. Najmanje 66 izbjeglih civila Bošnjaka-Muslimana je tada nezakonito uhapšeno u Crnoj Gori i predato njima neprijateljskoj vojsci bosanskih Srba u BiH u svojstvu talaca. Samo 12 deportovanih osoba je uspjelo da preživi mučenje u koncentracionim logorima. Posmrtni ostaci većine stradalih još nijesu pronađeni.

Ovaj ratni zločin još uvijek nije kažnjen u skladu s međunarodnim i domaćim pravom, već se pred svima nama umjesto ostvarivanja pravde ostvaruje “projektovani zaborav” od strane vlasti. Prvostepeni krivični sud je i po drugi put presudio da taj slučaj uopšte nije ratni zločin za koji okrivljeni ili i drugi mogu da odgovaraju. Nalogodavci i oni koji su zločin mogli da spriječe nikada nijesu procesuirani, iako je tadašnji predsjednik države Momir Bulatović na sudu priznao da je slučaj bio “državna greška”.

Prošle su dvije godine od kad smo i zvanično podnijeli inicijativu predsjedniku Skupštine Crne Gore Ranku Krivokapiću i svim šefovima poslaničkih klubova, **da se 27. maj proglasi Danom sjećanja na žrtve deportacije izbjeglica 1992. godine iz Crne Gore**. Drugu inicijativu smo podnijeli predsjedniku Vlade Crne Gore Igoru Lukšiću, ministru unutrašnjih poslova Ivanu Brajoviću i ministru kulture Branislavu Mićunoviću, kao i predsjedniku Skupštine Opštine Herceg-Novi, Dejanu Mandiću – **da se podigne spomen obilježje žrtvama deportacije izbjeglica 1992. godine ispred objekta Uprave policije u Herceg Novom**, podržavajući tako i želju porodica deportovanih žrtava. Prošle godine je upućena i inicijativa **da crnogorska policija uputi izvinjenje zbog primjene policijskih ovlašćenja tokom deportacije izbjeglica iz BiH**.

Od ovih inicijativa do danas nije bilo ništa. Portparolka Ministarstva kulture, Danica Nikolić je prošle godine saopštila da će “i Ministarstvo kulture i kolege iz drugih resora učiniti sve da se to spomen obilježje što prije završi”. Predsjednik Skupštine Ranko Krivokapić je javno podržao inicijativu za uspostavljanje dana sjećanja, ali je nikada nije stavio na dnevni red Skupštine. Slično njemu, predsjednik Skupštine Opštine Herceg-Novi, Dejan Mandić, saopštio je svoj stav da taj grad nije spreman za to spomen-obilježje, ali takođe Skupštini Opštine nije omogućio da o tome ikada raspravlja.

Predsjednik Vlade Igor Lukšić je u Podgorici 11. jula 2011. otvorio «spomenik civilnim žrtvama ratova 1991-2001» - bezimeno obilježje, koje ne saopštava baš ništa o tome što se u toj deceniji dogodilo, ko su žrtve, kojih zločina i ko je za njih odgovoran? Zbog toga se ovaj spomenik ni na koji način ne može smatrati odgovorom na našu inicijativu.

Iako je Vlada pristala da porodicama žrtava isplati obeštećenje, **Crna Gora dočekuje**

21 godinu od zločina deportacije bez krivične presude da je nad izbjeglicama izvršen ratni zločin, bez utvrđene pojedinačne odgovornosti, bez spomenika i dana sjećanja na žrtve tog zločina.

I ovog maja apelujemo :

- da se prestane s negiranjem ratnog zločina izvršenog prema izbjeglim bosanskim civilima u Crnoj Gori;
- da se za zločin utvrdi odgovornost kako izvršilaca tako i nalogodavaca, odnosno onih koji su za njega znali, ali ga nijesu spriječili;
- da se postavi spomen ploča ispred zgrade Uprave policije u Herceg-Novom u znak sjećanja na žrtve i opomene za buduće generacije policajaca da ne smiju sprovoditi nezakonita naređenja;
- da se uspostavi Dan sjećanja za žrtve deportacije 1992. godine.

U ponedjeljak, 27. maja 2013. u 10 sati obilježićemo stajanjem i polaganjem cvijeća za pomen žrtvama zločina izvršenog nad bošnjačkim civilima u Herceg Novom i podsjetiti crnogorsku javnost da zločin počinjen u Herceg Novom ne smije biti zaboravljen.

ANIMA – Centar za žensko i mirovno obrazovanje Kotor, Ljupka Kovačević, glavna koordinatorka

Akcija za ljudska prava, Tea Gorjanc-Prelević, izvršna direktorka

Centar za građansko obrazovanje (CGO), Daliborka Uljarević, izvršna direktorka

Aleksandar Saša Zeković, član Savjeta za građansku kontrolu rada policije

Saopštenje su podržale i sljedeće NVO:

NVO Broj 19, Mirsad Kurgaš, izvršni direktor

Centar za ženska prava, Maja Raičević, izvršna direktorka

Komitet pravnik za ljudska prava, Velija Murić, direktor

Prima NVO, Aida Perović-Ivanović, izvršna direktorica